ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 13ης Δεκεμβρίου 2017 * [i]

«Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας – Περιοριστικά μέτρα κατά του Ιράν με σκοπό την παρεμπόδιση της διαδόσεως των πυρηνικών όπλων – Δέσμευση κεφαλαίων – Υποχρέωση αιτιολογήσεως – Εξωσυμβατική ευθύνη – Κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου που απονέμει δικαιώματα σε ιδιώτες»

Στην υπόθεση T-692/15,

HTTS Hanseatic Trade Trust & Shipping GmbH, με έδρα το Αμβούργο (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τους M. Schlingmann και M. Bever, δικηγόρους,

ενάγουσα,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενου από τους M. Bishop και J.-P. Hix,

εναγομένου,

υποστηριζόμενου από την

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη αρχικώς από την S. Bartelt και τον R. Tricot και, στη συνέχεια, από τους R. Tricot και T. Scharf,

παρεμβαίνουσα,

με αντικείμενο αγωγή δυνάμει του άρθρου 268 ΣΛΕΕ για την αποκατάσταση της ζημίας που η ενάγουσα υποστηρίζει ότι υπέστη λόγω της εγγραφής της επωνυμίας της, αφενός, με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 668/2010 του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 2010, για την εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 423/2007 σχετικά με ορισμένα περιοριστικά μέτρα κατά του Ιράν (ΕΕ 2010, L 195, σ. 25), στο παράρτημα V του κανονισμού (ΕΚ) 423/2007 του Συμβουλίου, της 19ης Απριλίου 2007, σχετικά με ορισμένα περιοριστικά μέτρα κατά του Ιράν (ΕΕ 2007, L 103, σ. 1), και, αφετέρου, με τον κανονισμό (ΕΕ) 961/2010 του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2010, σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά του Ιράν και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 423/2007 (ΕΕ 2010, L 281, σ. 1), στο παράρτημα VIII του κανονισμού 961/2010,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. Frimodt Nielsen, πρόεδρο, I. S. Forrester και E. Perillo (εισηγητή), δικαστές,

γραμματέας: E. Coulon

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

I. Ιστορικό της διαφοράς

1 Η HTTS Hanseatic Trade Trust & Shipping GmbH (στο εξής: HTTS ή ενάγουσα) είναι εταιρία γερμανικού δικαίου που ιδρύθηκε τον Μάρτιο του 2009 από τον N. Bateni, ο οποίος είναι ο μόνος εταίρος και διευθυντής της. Η HTTS δραστηριοποιείται ως ναυτιλιακός πράκτορας και τεχνικός διαχειριστής πλοίων.

2 Η υπό κρίση υπόθεση εντάσσεται στο πλαίσιο των περιοριστικών μέτρων τα οποία θεσπίσθηκαν για την άσκηση πιέσεως στην Ισλαμική Δημοκρατία του Ιράν ώστε το κράτος αυτό να παύσει τις πυρηνικές δραστηριότητες που ενέχουν κίνδυνο διαδόσεως των πυρηνικών όπλων και την ανάπτυξη συστημάτων εκτοξεύσεως πυρηνικών όπλων (στο εξής: διάδοση των πυρηνικών όπλων). Πιο συγκεκριμένα, εντάσσεται μεταξύ των υποθέσεων που αφορούν μέτρα τα οποία λαμβάνονται κατά μιας ναυτιλιακής εταιρίας, της Islamic Republic of Iran Shipping Lines (στο εξής: IRISL), καθώς και κατά των φυσικών ή νομικών προσώπων που φέρονται να συνδέονται με την εταιρία αυτή, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται κυρίως, κατά το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η HTTS και δύο άλλες ναυτιλιακές εταιρίες, η Hafize Darya Shipping Lines (στο εξής: HDSL) και η Safiran Pyam Darya Shipping Lines (στο εξής: SAPID).

3 Η αρχική εγγραφή της επωνυμίας της HTTS στους καταλόγους των προσώπων, οντοτήτων και οργανισμών εις βάρος των οποίων λαμβάνονται τα περιοριστικά μέτρα του παραρτήματος V του κανονισμού (ΕΚ) 423/2007 του Συμβουλίου, της 19ης Απριλίου 2007, σχετικά με ορισμένα περιοριστικά μέτρα κατά του Ιράν (ΕΕ 2007, L 103, σ. 1), έγινε στις 26 Ιουλίου 2010, κατόπιν της ενάρξεως ισχύος του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 668/2010 του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 2010, για την εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 423/2007, σχετικά με ορισμένα περιοριστικά μέτρα κατά του Ιράν (ΕΕ 2010, L 195, σ. 25). Δεν ασκήθηκε προσφυγή ακυρώσεως κατά της εγγραφής αυτής. Αντιθέτως, η εγγραφή της επωνυμίας της HTTS στους καταλόγους των προσώπων, οντοτήτων και οργανισμών εις βάρος των οποίων λαμβάνονται τα περιοριστικά μέτρα του παραρτήματος VIII του κανονισμού (ΕΕ) 961/2010 του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2010, σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά του Ιράν και την κατάργηση του κανονισμού 423/2007 (ΕΕ 2010, L 281, σ. 1), η οποία πραγματοποιήθηκε λίγους μήνες μετά, με τον εν λόγω κανονισμό, προσεβλήθη από την HTTS και στη συνέχεια ακυρώθηκε από το Γενικό Δικαστήριο, το οποίο έκρινε ότι δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένη κατά νόμον (βλ. σκέψη 5 κατωτέρω).

4 Στον κανονισμό 668/2010, η αιτιολογία για την εγγραφή της επωνυμίας της HTTS στους καταλόγους ήταν, ουσιαστικά, ότι «ενεργ[ούσε] εξ ονόματος της HDSL στην Ευρώπη». Ως προς τον κανονισμό 961/2010, η αιτιολογία ήταν ότι «τελ[ούσε] υπό τον έλεγχο της IRISL και/ή ενεργ[ούσε] εξ ονόματός της».

5 Με απόφαση της 7ης Δεκεμβρίου 2011, HTTS κατά Συμβουλίου (T-562/10, EU:T:2011:716), το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε τον κανονισμό 961/2010, κατά το μέρος που αφορούσε την εταιρία αυτή, αλλά με ισχύ από τις 7 Φεβρουαρίου 2012, με σκοπό να επιτρέψει ενδεχομένως στο Συμβούλιο να συμπληρώσει, στο μεταξύ, την αιτιολογία της εκ νέου εγγραφής της επωνυμίας της HTTS. Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η ακύρωση του κανονισμού 961/2010 με άμεση ισχύ θα μπορούσε να θίξει σοβαρά και κατά τρόπο μη αναστρέψιμο την αποτελεσματικότητα των περιοριστικών μέτρων που θεσπίζει ο εν λόγω κανονισμός κατά της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Ιράν, διότι «δεν αποκλείεται, επί της ουσίας, να προκύψει ότι δικαιολογείται η επιβολή περιοριστικών μέτρων στην προσφεύγουσα» (βλ. απόφαση της 7ης Δεκεμβρίου 2011, HTTS κατά Συμβουλίου, T-562/10, EU:T:2011:716, σκέψεις 41 και 42).

6 Μετά την έκδοση της αποφάσεως της 7ης Δεκεμβρίου 2011, HTTS κατά Συμβουλίου (T-562/10, EU:T:2011:716), η επωνυμία της ενάγουσας αποτέλεσε αντικείμενο περαιτέρω εγγραφών εκ μέρους του Συμβουλίου, τις οποίες αυτή κάθε φορά προσέβαλλε και οι οποίες, στη συνέχεια, επίσης ακυρώνονταν κάθε φορά από το Γενικό Δικαστήριο με τις αποφάσεις της 12ης Ιουνίου 2013, HTTS κατά Συμβουλίου (T-128/12 και T-182/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:312), και της 18ης Σεπτεμβρίου 2015, HTTS και Bateni κατά Συμβουλίου (T-45/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:650).

7 Στο σημείο αυτό υπενθυμίζεται, εξάλλου, ότι με την απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2013, Islamic Republic of Iran Shipping Lines κ.λπ. κατά Συμβουλίου (T-489/10, EU:T:2013:453), το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε επίσης την εγγραφή της επωνυμίας της IRISL και άλλων ναυτιλιακών εταιριών, μεταξύ των οποίων η HDSL και η SAPID, στους καταλόγους που τις αφορούσαν, με την αιτιολογία ότι τα στοιχεία που προέβαλε το Συμβούλιο δεν δικαιολογούσαν την εγγραφή της επωνυμίας της IRISL στους καταλόγους και, κατά συνέπεια, ωσαύτως δεν μπορούσαν να δικαιολογήσουν την επιβολή και διατήρηση σε ισχύ περιοριστικών μέτρων εις βάρος των άλλων ναυτιλιακών εταιριών που είχαν εγγραφεί στους καταλόγους λόγω των σχέσεών τους με την IRISL.

8 Με έγγραφο της 23ης Ιουλίου 2015, η ενάγουσα απηύθυνε στο Συμβούλιο αίτημα αποκαταστάσεως της ζημίας που υποστήριζε ότι υπέστη λόγω της αρχικής και των επακόλουθων εγγραφών της επωνυμίας της στους καταλόγους των προσώπων που σχετίζονται με τη δραστηριότητα της IRISL.

9 Με το εν λόγω αίτημα αποζημιώσεως, η ενάγουσα προέβαλε το δικαίωμά της όχι μόνον για αποκατάσταση της υλικής ζημίας και ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που υποστήριζε ότι υπέστη λόγω των εγγραφών που αποφασίσθηκαν με τους κανονισμούς 668/2010 και 961/2010 και οι οποίες αποτελούν αντικείμενο της υπό κρίση διαφοράς, αλλά επίσης για αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη λόγω της αρχικής και των επακόλουθων εγραφών της στους καταλόγους (βλ. σκέψη 6 ανωτέρω). Το συνολικό ποσό της προβαλλόμενης υλικής ζημίας ανερχόταν σε 11 928 939 ευρώ και εκείνο της ηθικής βλάβης ανερχόταν σε 250 000 ευρώ, για την περίοδο μεταξύ της 26ης Ιουλίου 2010 και της 18ης Σεπτεμβρίου 2015.

10 Με έγγραφο της 16ης Οκτωβρίου 2015, το Συμβούλιο απέρριψε το αίτημα αυτό.

II. Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

11 Η ενάγουσα άσκησε την υπό κρίση αγωγή με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 25 Νοεμβρίου 2015.

12 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 5 Απριλίου 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε της επιτραπεί να παρέμβει υπέρ του Συμβουλίου. Με απόφαση της 13ης Μαΐου 2016, ο πρόεδρος του εβδόμου τμήματος έκανε δεκτό το αίτημα αυτό, σύμφωνα με το άρθρο 144, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου.

13 Η περάτωση της έγγραφης διαδικασίας κοινοποιήθηκε στους διαδίκους στις 30 Αυγούστου 2016. Οι διάδικοι δεν υπέβαλαν αίτημα περί διεξαγωγής επ' ακροατηρίου συζητήσεως εντός της προθεσμίας των τριών εβδομάδων από την κοινοποίηση αυτή, όπως προβλέπεται στο άρθρο 106, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας.

14 Με απόφαση του Προέδρου του Γενικού Δικαστηρίου της 5ης Οκτωβρίου 2016, η υπό κρίση υπόθεση ανατέθηκε σε νέο εισηγητή δικαστή, μέλος του τρίτου τμήματος.

15 Στις 30 Μαΐου 2017, το Δικαστήριο εξέδωσε την απόφαση Safa Nicu Sepahan κατά Συμβουλίου (C-45/15 P, EU:C:2017:402), με την οποία απέρριψε την αναίρεση καθώς και την ανταναίρεση κατά της αποφάσεως της 25ης Νοεμβρίου 2014, Safa Nicu Sepahan κατά Συμβουλίου (T-384/11, EU:T:2014:986).

16 Με απόφαση της 8ης Ιουνίου 2017, η οποία επιδόθηκε στους διαδίκους την επόμενη ημέρα, το Γενικό Δικαστήριο, κρίνοντας ότι είχε επαρκώς διαφωτισθεί από τα στοιχεία της δικογραφίας, αποφάσισε, ελλείψει σχετικού αιτήματος εκ μέρους των διαδίκων (βλ. σκέψη 13 ανωτέρω), ότι θα έκρινε χωρίς να διεξαχθεί επ' ακροατηρίου συζήτηση, σύμφωνα με το άρθρο 106, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας.

17 Εντούτοις, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 12 Ιουνίου 2017, η ενάγουσα ζήτησε να διεξαχθεί προφορική διαδικασία, κυρίως λόγω της εκδόσεως της αποφάσεως της 30ής Μαΐου 2017, Safa Nicu Sepahan κατά Συμβουλίου (C-45/15 P, EU:C:2017:402), και ζήτησε από το Γενικό Δικαστήριο να ακούσει, στο πλαίσιο μέτρου οργανώσεως της διαδικασίας, τον μόνο εταίρο και διευθυντή της, N. Bateni, ιδίως, όσον αφορά το εύρος της υλικής ζημίας και της ηθικής βλάβης που υποστήριζε ότι υπέστη.

18 Με απόφαση της 20ής Ιουνίου 2017, το Γενικό Δικαστήριο, πρώτον, επιβεβαίωσε την απόφασή του της 8ης Ιουνίου 2017 (βλ. σκέψη 16 ανωτέρω). Πράγματι, όσον αφορά το αίτημα της ενάγουσας σχετικά με τη διεξαγωγή προφορικής διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο, αφενός, έκρινε ότι το αίτημα αυτό προεβλήθη εκπροθέσμως (βλ. σκέψη 13 ανωτέρω) και, αφετέρου, διαπίστωσε ότι δεν υπήρχαν νέα στοιχεία που θα ήταν ικανά, ενδεχομένως, να δικαιολογήσουν τη διεξαγωγή τέτοιας προφορικής διαδικασίας. Πράγματι, η απόφαση της 30ής Μαΐου 2017, Safa Nicu Sepahan κατά Συμβουλίου (C-45/15 P, EU:C:2017:402), την οποία επικαλέσθηκε η ενάγουσα προς στήριξη του αιτήματός της σχετικά με τη διεξαγωγή προφορικής διαδικασίας, απλώς και μόνον επικύρωσε την απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 2014, Safa Nicu Sepahan κατά Συμβουλίου (T-384/11, EU:T:2014:986), και, επομένως, δεν θα μπορούσε να δικαιολογήσει την κίνηση της προφορικής διαδικασίας. Δεύτερον, το Γενικό Δικαστήριο δεν έκανε δεκτό το αίτημα να διαταχθεί μέτρο οργανώσεως διαδικασίας σχετικά με την ακρόαση του N. Bateni, με το σκεπτικό ότι έκρινε ότι είχε επαρκώς διαφωτισθεί από τα στοιχεία της δικογραφίας, καθώς και από τη σχετική νομολογία σε θέματα ζημίας που προκύπτει από παράνομο περιοριστικό μέτρο (βλ., επίσης, σκέψη 93 κατωτέρω).

19 Η ενάγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να υποχρεώσει το Συμβούλιο να της καταβάλει ποσό 2 513 221,50 ευρώ ως αποζημίωση για την υλική ζημία και χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστη λόγω της εγγραφής της επωνυμίας της στον κατάλογο των προσώπων, οντοτήτων και οργανισμών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα V του κανονισμού 668/2010 και στο παράρτημα VIII του κανονισμού 961/2010 (στο εξής, από κοινού: επίδικοι κατάλογοι)·

– να υποχρεώσει το Συμβούλιο να καταβάλει τόκους υπερημερίας, υπολογιζόμενους με το επιτόκιο που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) για τις πράξεις κύριας αναχρηματοδοτήσεως προσαυξημένο κατά 2 μονάδες, από τις 17 Οκτωβρίου 2015·

– να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

20 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την αγωγή ως εν μέρει απαράδεκτη και, εν πάση περιπτώσει, ως παντελώς αβάσιμη·

– να καταδικάσει την ενάγουσα στα δικαστικά έξοδα.

III. Σκεπτικό

Α. Επί του αντικειμένου της αγωγής

21 Όσον αφορά το αντικείμενο της αγωγής, επισημαίνεται, κατ' αρχάς, ότι η ενάγουσα, κατ' ουσίαν, υποστηρίζει ότι «αρχικώς» ζητεί μόνον την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη, από τις 26 Ιουλίου 2010, λόγω της εγγραφής της επωνυμίας της, με τον κανονισμό 668/2010, στους καταλόγους των προσώπων, οντοτήτων και οργανισμών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα V του κανονισμού 668/2010 και, από τις 25 Οκτωβρίου 2010, λόγω της εγγραφής της επωνυμίας της, με τον κανονισμό 961/2010, στον κατάλογο των προσώπων, οντοτήτων και οργανισμών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα VIII του κανονισμού 961/2010 (βλ. σκέψη 5 ανωτέρω).

22 Έτσι, ratione temporis, οι ζημίες την αποκατάσταση των οποίων ζητεί η ενάγουσα, δηλαδή αυτές που προκλήθηκαν από τις δύο ανωτέρω αναφερθείσες εγγραφές, επήλθαν κατά την περίοδο μεταξύ 26ης Ιουλίου 2010, ημερομηνία της αρχικής εγγραφής της επωνυμίας της ενάγουσας στους καταλόγους των νομικών προσώπων που συνδέονται με την IRISL, και της 23ης Ιανουαρίου 2012, ημερομηνίας εκδόσεως του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 54/2012 του Συμβουλίου, της 23ης Ιανουαρίου 2012, για την εφαρμογή του κανονισμού 961/2010 (ΕΕ 2012, L 19, σ. 1). Πράγματι, την ημερομηνία εκείνη, η εγγραφή της επωνυμίας της ενάγουσας που είχε αποφασισθεί με τον κανονισμό 961/2010 έπαυσε να παράγει έννομα αποτελέσματα.

Β. Επί του λόγου απαραδέκτου που αντλείται από την παραγραφή της αξιώσεως αποζημιώσεως της ενάγουσας

23 Το άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο εφαρμόζεται στη διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 53 του εν λόγω Οργανισμού, έχει ως εξής:

«Αξιώσεις κατά της Ένωσης στο πεδίο της εξωσυμβατικής ευθύνης παραγράφονται μετά πέντε έτη από της επελεύσεως του ζημιογόνου γεγονότος. Η παραγραφή διακόπτεται είτε διά της προσφυγής που υποβάλλεται στο Δικαστήριο, είτε διά της προηγουμένης αιτήσεως που ο ζημιωθείς απευθύνει στο αρμόδιο θεσμικό όργανο της Ένωσης. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η προσφυγή πρέπει να κατατίθεται εντός της προθεσμίας των δύο μηνών που προβλέπεται στο άρθρο 263 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης· εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 265, δεύτερο εδάφιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανάλογα με την περίπτωση […]».

24 Μολονότι δεν προβάλλει τυπικώς ένσταση απαραδέκτου με χωριστό δικόγραφο, το Συμβούλιο προβάλλει, με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, το απαράδεκτο της αγωγής, λόγω της εκπνοής της προθεσμίας παραγραφής που προβλέπεται στο άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ισχυρίζεται, συναφώς, ότι η αγωγή, η οποία ασκήθηκε στις 25 Νοεμβρίου 2015, βασίζεται σε πράξεις που εκδόθηκαν πριν από πέντε και πλέον έτη, δηλαδή στις 26 Ιουλίου 2010, όσον αφορά τον κανονισμό 668/2010, και στις 25 Αυγούστου 2010, όσον αφορά τον κανονισμό 961/2010.

25 Εν πάση περιπτώσει, το Συμβούλιο εκτιμά ότι η αγωγή είναι εν μέρει απαράδεκτη λόγω παραγραφής της αξιώσεως αποζημιώσεως της ενάγουσας όσον αφορά τις ζημίες που φέρεται να υπέστη πριν από τις 25 Νοεμβρίου 2010, δηλαδή πέντε έτη πριν από την άσκηση της αγωγής, την οποία, πράγματι, κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 25 Νοεμβρίου 2015.

26 Υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι, για λόγους οικονομίας της διαδικασίας και για την ορθή απονομή της δικαιοσύνης, πρέπει πρώτα να εξετασθούν τα ζητήματα που αφορούν την ουσία της διαφοράς, χωρίς να εξετάσει σε αυτό το στάδιο την ένσταση απαραδέκτου

της αγωγής (βλ., συναφώς, απόφαση της 30ής Μαρτίου 2006, Yedaş Tarim ve Otomotiv Sanayi ve Ticaret κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, T-367/03, EU:T:2006:96, σκέψη 30 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

Γ. Επί της ουσίας

27 Όσον αφορά κατ' αρχάς το παράνομο της συμπεριφοράς που η ενάγουσα ζητεί να καταλογισθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως βάση της ενδεχόμενης στοιχειοθετήσεως εξωσυμβατικής ευθύνης της τελευταίας, η ενάγουσα προβάλλει συναφώς δύο ισχυρισμούς, εκ των οποίων ο πρώτος αντλείται από παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως και ο δεύτερος από παράβαση των ουσιαστικών προϋποθέσεων που δικαιολογούν την εγγραφή της στους επίδικους καταλόγους.

28 Πριν εξετασθούν οι δύο αυτοί ισχυρισμοί, πρέπει εντούτοις να υπομνησθούν, προκαταρκτικώς, τα κριτήρια της νομολογίας που αφορούν την εκτίμηση, στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως, της προϋποθέσεως που σχετίζεται με το παράνομο της συμπεριφοράς που προσάπτεται στο οικείο θεσμικό όργανο.

1. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις σχετικά με τα νομολογιακά κριτήρια εκτιμήσεως του παράνομου χαρακτήρα στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως

29 Κατά πάγια νομολογία, η διαπίστωση του παράνομου χαρακτήρα ενωσιακής νομικής πράξεως, για παράδειγμα στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως, δεν αρκεί, όσο αποδοκιμαστέα και αν είναι η παρανομία αυτή, για να κριθεί ότι στοιχειοθετείται άνευ ετέρου η εξωσυμβατική ευθύνη της Ένωσης, η οποία προϋποθέτει τον παράνομο χαρακτήρα της συμπεριφοράς που προσάπτεται στα θεσμικά όργανα. Συγκεκριμένα, προκειμένου να γίνει δεκτό ότι πληρούται η προϋπόθεση αυτή, η νομολογία απαιτεί ο ενάγων να αποδείξει, κατ' αρχάς, ότι το εν λόγω θεσμικό όργανο δεν διέπραξε απλή παρανομία, αλλά κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου ο οποίος αποσκοπεί στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες (βλ. απόφαση της 4ης Ιουλίου 2000, Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής, C-352/98 P, EU:C:2000:361, σκέψη 42 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Στη συνέχεια, εναπόκειται στον ενάγοντα να αποδείξει ακόμη ότι πληρούνται και οι άλλες δύο προϋποθέσεις που είναι αναγκαίες για να στοιχειοθετηθεί η εξωσυμβατική ευθύνη της Ένωσης, δηλαδή η ύπαρξη πραγματικής ζημίας και άμεσης αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της ζημίας και της παρανομίας για την οποία πρόκειται.

30 Όσον αφορά ειδικότερα τα περιοριστικά μέτρα, το Δικαστήριο, στην απόφασή του της 30ής Μαΐου 2017, Safa Nicu Sepahan κατά Συμβουλίου (C-45/15 P, EU:C:2017:402, σκέψη 62), διευκρίνισε, σύμφωνα με πάγια εξάλλου νομολογία, ότι «εναπόκειται στον διάδικο που επικαλείται την ύπαρξη εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης να προσκομίσει πειστικά αποδεικτικά στοιχεία ως προς την ύπαρξη ή την έκταση της ζημίας που προβάλλει [...] και να αποδείξει την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της συμπεριφοράς του οικείου οργάνου και της προβαλλομένης ζημίας».

31 Εξάλλου, επίσης κατά πάγια νομολογία, η απόδειξη κατάφωρης παρανομίας έχει ως σκοπό να αποφεύγεται, ιδίως στον τομέα των περιοριστικών μέτρων, η παρακώλυση της αποστολής την οποία το θεσμικό όργανο καλείται να επιτελέσει προς το γενικό συμφέρον της Ένωσης και των κρατών μελών της, λόγω του κινδύνου να κληθεί τελικώς το οικείο θεσμικό όργανο να φέρει τη ζημία που οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούσαν να υποστούν από τις πράξεις του, χωρίς, ωστόσο, να επιρρίπτεται στους ιδιώτες το βάρος των συνεπειών, συνισταμένων σε υλική ζημία ή ηθική βλάβη, για καταφανείς και ασύγγνωστες παραβάσεις που το οικείο θεσμικό όργανο έχει διαπράξει (βλ., υπό αυτή την έννοια, αποφάσεις της 11ης Ιουλίου 2007, Schneider Electric κατά Επιτροπής, T-351/03, EU:T:2007:212, σκέψη 125, της 23ης Νοεμβρίου 2011, Sison κατά Συμβουλίου, T-341/07, EU:T:2011:687, σκέψη 34, και της 25ης Νοεμβρίου 2014, Safa Nicu Sepahan κατά Συμβουλίου, T-384/11, EU:T:2014:986, σκέψη 51).

32 Αφού έγιναν αυτές οι προκαταρκτικές παρατηρήσεις, το Γενικό Δικαστήριο εκτιμά ότι είναι σκόπιμο να εξετάσει πρώτα τον δεύτερο ισχυρισμό που προβάλλεται από την ενάγουσα και στη συνέχεια τον πρώτο.

2. Επί του δεύτερου ισχυρισμού, που αντλείται από παράβαση των ουσιαστικών προϋποθέσεων για την εγγραφή στους καταλόγους

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

33 Η ενάγουσα υποστηρίζει, πρώτον, ότι το Συμβούλιο δεν θεμελίωσε αρκούντως, σε συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά τις εγγραφές στους επίδικους καταλόγους. Επισημαίνει, περαιτέρω ότι στην απόφαση της 12ης Ιουνίου 2013, HTTS κατά Συμβουλίου (T-128/12 και T-182/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:312) (βλ. σκέψη 6 ανωτέρω), το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι ο κανονισμός 267/2012 του Συμβουλίου, της 23ης Μαρτίου 2012, σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά του Ιράν και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 961/2010 (ΕΕ 2012, L 88, σ. 1), ενείχε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, διότι το Συμβούλιο δεν απέδειξε ότι η ενάγουσα ελεγχόταν πραγματικά από την IRISL.

34 Συγκεκριμένα, βασιζόμενη κυρίως στην απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 2014, Safa Nicu Sepahan κατά Συμβουλίου (T-384/11, EU:T:2014:986), η ενάγουσα ισχυρίζεται, κατ' αρχάς, ότι το Συμβούλιο δεν διέθετε κανένα περιθώριο εκτιμήσεως όσον αφορά το καθήκον του να αποδείξει το βάσιμο των επίμαχων περιοριστικών μέτρων, καθήκον το οποίο απορρέει από την υποχρέωση που υπέχει να σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και, κυρίως, το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.

35 Εν πάση περιπτώσει, οι αποδείξεις και οι πληροφορίες που παρασχέθηκαν εκ των υστέρων από το Συμβούλιο δεν θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη σε εκείνο το στάδιο και, κατά συνέπεια, η εκ μέρους του Συμβουλίου παράβαση της υποχρεώσεώς του να αποδείξει το βάσιμο των επίδικων εγγραφών, κατά τον χρόνο που έγιναν, δεν μπορεί να θεραπευθεί αναδρομικώς.

36 Εξάλλου, το Γενικό Δικαστήριο, στη σκέψη 55 της αποφάσεως της 12ης Ιουνίου 2013, HTTS κατά Συμβουλίου (T-128/12 και T-182/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:312) (βλ. σκέψη 6 ανωτέρω), διαπίστωσε ότι το Συμβούλιο είχε δεχθεί ότι, κατά το χρονικό σημείο της εκδόσεως του κανονισμού 961/2010, δεν διέθετε ακόμη τα κρίσιμα στοιχεία τα οποία προσκόμισε στη συνέχεια ούτε εκείνα που προσκόμισε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας με την ιδιότητα της παρεμβαίνουσας στο πλαίσιο της διαδικασίας που κατέληξε στην έκδοση εκείνης της αποφάσεως. Όσον αφορά τις εκθέσεις των ομάδων εμπειρογνωμόνων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) των ετών 2012 και 2013, τις οποίες επικαλέσθηκε στην υπό κρίση υπόθεση το Συμβούλιο, ήταν και αυτές μεταγενέστερες της εκδόσεως του εν λόγω κανονισμού.

37 Επικουρικώς, η ενάγουσα παρατηρεί επίσης ότι τα στοιχεία που παρασχέθηκαν εκ των υστέρων από το Συμβούλιο στην υπόθεση T-182/12, HTTS κατά Συμβουλίου (βλ. σκέψη 6 ανωτέρω), ωσαύτως δεν ήταν ικανά να δικαιολογήσουν τις εγγραφές στους επίδικους καταλόγους. Εν πάση περιπτώσει, τα έγγραφα εκείνα δεν ήταν ικανά να αποδείξουν ότι η ενάγουσα τελούσε «υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο» της IRISL. Από τα έγγραφα αυτά προέκυπτε μόνον ότι η ενάγουσα ασκούσε τη δραστηριότητα του ναυτιλιακού πράκτορα για λογαριασμό της SAPID και της HDSL.

38 Δεύτερον, η ενάγουσα, βασιζόμενη στην απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2013, Islamic Republic of Iran Shipping Lines κ.λπ. κατά Συμβουλίου (T-489/10, EU:T:2013:453) (βλ. σκέψη 7 ανωτέρω), υποστηρίζει ότι από την απόφαση αυτή προκύπτει ότι η ύπαρξη σχέσεως μεταξύ, αφενός, της ίδιας και, αφετέρου, της IRISL, της SAPID ή της HDSL δεν μπορεί να δικαιολογήσει τις εγγραφές στους επίδικους καταλόγους. Πράγματι, στην ανωτέρω αναφερθείσα απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ακριβώς ότι το Συμβούλιο δεν είχε αποδείξει ότι η IRISL εμπλεκόταν άμεσα σε δραστηριότητες διαδόσεως πυρηνικών όπλων.

39 Για όλους τους λόγους αυτούς, καταλήγει η ενάγουσα, το Συμβούλιο παρέβη σαφείς και ακριβείς κανόνες δικαίου που δεν θέτουν προβλήματα εφαρμογής ή ερμηνείας και ούτε αφορούν ιδιαίτερα περίπλοκη κατάσταση. Κατ' αυτόν τον τρόπο, το Συμβούλιο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει μια διοικητική αρχή επιδεικνύουσα τη συνήθη σύνεση και επιμέλεια, σύμφωνα με τα κριτήρια, τα οποία, εξάλλου, περιέχονται σε πάγια νομολογία του δικαστή της Ένωσης, όπως οι αποφάσεις της 23ης Νοεμβρίου 2011, Sison κατά Συμβουλίου (T-341/07, EU:T:2011:687, σκέψεις 36 και 37), της 25ης Νοεμβρίου 2014, Safa Nicu Sepahan κατά Συμβουλίου (T-384/11, EU:T:2014:986, σκέψη 53), και της 18ης Φεβρουαρίου 2016, Jannatian κατά Συμβουλίου (T-328/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:86, σκέψη 44).

40 Το Συμβούλιο, από την πλευρά του, προβάλλει στο υπόμνημα ανταπαντήσεως, κατ' αρχάς, ότι η αιτίαση που αντλείται από παράβαση της υποχρεώσεως προσκομίσεως αποδεικτικών στοιχείων προς στήριξη της αιτιολογίας της εγγραφής στους επίδικους καταλόγους προβλήθηκε όψιμα, διότι επρόκειτο για νέο ισχυρισμό, τον οποίο προέβαλε η ενάγουσα μόνον κατά το στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως.

41 Επί της ουσίας, το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή που συντάσσεται με τις παρατηρήσεις του, υποστηρίζει ότι δεν διέπραξε κατάφωρη παράβαση και αμφισβητεί όλα τα επιχειρήματα της ενάγουσας.

β) Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

42 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η αγωγή αποζημιώσεως βάσει του άρθρου 340, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ συνιστά αυτοτελές μέσο έννομης προστασίας, που επιτελεί διαφορετική λειτουργία από την προσφυγή ακυρώσεως, καθόσον δεν αποσκοπεί στην εξαφάνιση κάποιας συγκεκριμένης πράξεως, αλλά στην αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε σε τρίτο από θεσμικό όργανο της Ένωσης (αποφάσεις της 2ας Δεκεμβρίου 1971, Zuckerfabrik Schöppenstedt κατά Συμβουλίου, 5/71, EU:C:1971:116, σκέψη 3, και της 18ης Σεπτεμβρίου 2014, Georgias κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, T-168/12, EU:T:2014:781, σκέψη 32).

43 Εξάλλου, δεν αμφισβητείται ότι το άρθρο 215 ΣΛΕΕ, το οποίο συνιστά, στη Συνθήκη αυτή, τη νομική βάση που επιτρέπει στο Συμβούλιο να λαμβάνει περιοριστικά μέτρα κατά φυσικών ή νομικών προσώπων, αποτελεί τη διάταξη που συνδέει, αφενός, τους σκοπούς της Συνθήκης ΕΕ στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ) την επίτευξη των οποίων επιδιώκουν η Ένωση και τα κράτη μέλη (βλ., ιδίως, άρθρο 24, παράγραφος 3, ΣΕΕ, κατά το οποίο τα κράτη μέλη υποστηρίζουν ενεργά και ανεπιφυλάκτως την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της Ένωσης, με πνεύμα πίστεως και αμοιβαίας αλληλεγγύης, και σέβονται τη δράση της Ένωσης στον εν λόγω τομέα) και, αφετέρου, τις δράσεις της Ένωσης που συνεπάγονται τη θέσπιση οικονομικών ή περιοριστικών μέτρων τα οποία εμπίπτουν στη Συνθήκη ΛΕΕ και τα οποία είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση των εν λόγω σκοπών (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 89 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

44 Στο πλαίσιο αυτό, ατομικό περιοριστικό μέτρο που μπορεί να επιβληθεί σε μη κρατική οντότητα, όπως είναι η δέσμευση κεφαλαίων, δεν συνιστά αφ' εαυτού αυτοτελή πράξη του Συμβουλίου έχουσα χαρακτήρα ποινικής ή διοικητικής κυρώσεως που λαμβάνεται κατά αυτής της οντότητας, αλλά αναγκαίο μέτρο, κατά την έννοια του άρθρου 215, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, για την εφαρμογή αυτής της συγκεκριμένης πολιτικής, που έχει ως σκοπό να επιτρέψει στην Ένωση να επιτύχει, προοδευτικώς, το συγκεκριμένο αποτέλεσμα το οποίο επιδιώκει στο πλαίσιο των διεθνών σχέσεων, δηλαδή, εν προκειμένω, την παύση της δραστηριότητας διαδόσεως πυρηνικών όπλων εκ μέρους της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Ιράν.

45 Εξάλλου, επισημαίνεται ότι, κατά επίσης πάγια νομολογία, ο ευρύτερος σκοπός της διατηρήσεως της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, σύμφωνα με τους στόχους της εξωτερικής δράσεως της Ένωσης που εκτίθενται στο άρθρο 21 ΣΕΕ, είναι ικανός να δικαιολογήσει τις αρνητικές συνέπειες, ακόμη και σημαντικές, που απορρέουν, για ορισμένους επιχειρηματίες, από αποφάσεις περί εφαρμογής πράξεων που θεσπίζονται από την Ένωση προκειμένου να επιτευχθεί αυτός ο θεμελιώδης σκοπός (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψη 150 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

46 Ως εκ τούτου, κατά την εκτίμηση της συμπεριφοράς του οικείου θεσμικού οργάνου, το Γενικό Δικαστήριο, επιλαμβανόμενο αγωγής αποζημιώσεως που έχει ασκηθεί από επιχειρηματία, οφείλει επίσης, λαμβανομένου υπόψη κυρίως του άρθρου 215, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, να συνεκτιμήσει τον θεμελιώδη αυτό σκοπό της εξωτερικής πολιτικής της Ένωσης, εκτός εάν ο επιχειρηματίας αυτός είναι σε θέση να αποδείξει ότι το Συμβούλιο παρέβη τις απαρέγκλιτες υποχρεώσεις του κατά τρόπο καταφανή και ασύγγνωστο ή προσέβαλε, με τον ίδιο τρόπο, θεμελιώδες δικαίωμα που αναγνωρίζεται από την Ένωση.

47 Υπό αυτές τις συνθήκες και λαμβανομένης υπόψη, κυρίως, της προοδευτικής αυξήσεως, κατά το διάστημα που αφορούν τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση αγωγής, της αυστηρότητας των περιοριστικών μέτρων που θεσπίζονταν από το Συμβούλιο για την αντιμετώπιση της δραστηριότητας διαδόσεως των πυρηνικών όπλων της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Ιράν, η επέμβαση στην επιχειρηματική δραστηριότητα της HTTS καθώς και στην ελευθερία διαχειρίσεως των οικονομικών της πόρων, ως αποτέλεσμα της δεσμεύσεως των περιουσιακών στοιχείων της, η οποία επιβλήθηκε με το επίμαχο περιοριστικό μέτρο δεν μπορεί να θεωρηθεί άνευ ετέρου ως λόγος στοιχειοθετήσεως της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης. Επίσης, σύμφωνα με τα κριτήρια που έχουν καθορισθεί με την απόφαση της 4ης Ιουλίου 2000, Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής (C-352/98 P, EU:C:2000:361, σκέψη 42 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) (βλ. σκέψη 29 ανωτέρω), ο δικαστής που κρίνει επί της εξωσυμβατικής ευθύνης πρέπει να διαπιστώσει, στην προκειμένη περίπτωση, την ύπαρξη καταφανών και ασύγγνωστων παραβάσεων ή πρόδηλων σφαλμάτων εκτιμήσεως εκ μέρους του οικείου θεσμικού οργάνου σχετικά με την ύπαρξη των προβαλλόμενων δεσμών μεταξύ του ενδιαφερομένου και των λοιπών εμπλεκομένων επιχειρήσεων, όπως, κατ' αρχάς, η IRISL.

48 Εξάλλου, η ενδεχόμενη ακύρωση μίας ή περισσότερων πράξεων του Συμβουλίου, στις οποίες οφείλεται η ζημία την οποία προβάλλει η ενάγουσα, ακόμη και αν τέτοια ακύρωση επέλθει με απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου εκδοθείσα πριν από την άσκηση της αγωγής αποζημιώσεως, δεν συνιστά αδιάσειστη απόδειξη της υπάρξεως κατάφωρης παραβάσεως εκ μέρους του οικείου θεσμικού οργάνου, βάσει της οποίας είναι δυνατό να διαπιστωθεί, ipso jure, η ευθύνη της Ένωσης.

49 Εξάλλου, επισημαίνεται ότι, εν αντιθέσει με την προσφυγή ακυρώσεως, η αγωγή για εξωσυμβατική ευθύνη μπορεί να ασκηθεί εντός προθεσμίας πέντε ετών από της επελεύσεως του επίδικου ζημιογόνου γεγονότος. Κατά συνέπεια, το μεν θεσμικό όργανο του οποίου η εξωσυμβατική ευθύνη προβάλλεται δικαιούται, κατ' αρχήν, να επικαλεσθεί όλα τα κρίσιμα απαλλακτικά στοιχεία που ανέκυψαν πριν από την άσκηση της εις βάρος του αγωγής αποζημιώσεως εντός της ανωτέρω προθεσμίας, ο δε ενάγων μπορεί να αποδείξει την έκταση και τη σοβαρότητα της ζημίας του, χρησιμοποιώντας αποδεικτικά στοιχεία μεταγενέστερα της επελεύσεως αυτής.

50 Όσον αφορά τη δυνατότητα του θεσμικού οργάνου να επικαλεσθεί όλα τα κρίσιμα απαλλακτικά στοιχεία που ανέκυψαν πριν από την άσκηση της εις βάρος του αγωγής αποζημιώσεως, πρέπει να διευκρινισθεί ότι η δυνατότητα αυτή εξυπηρετεί την ανάγκη του αρμόδιου δικαστή να προσδιορίσει, τηρουμένης της αρχής της κατ' αντιμωλίαν συζητήσεως, την κρισιμότητα και τη σπουδαιότητα των προβαλλόμενων από τους διαδίκους πραγματικών περιστατικών προκειμένου να αποφανθεί επί της ενδεχόμενης εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης. Η δυνατότητα αυτή δικαιολογείται κατ' εξοχήν σε τομέα δραστηριότητας της Ένωσης όπως αυτός της ΚΕΠΠΑ, ο οποίος, λόγω της φύσεως των σκοπών του και του περιεχομένου του, υπόκειται σε κανόνες και διαδικασίες που έχουν θεσπισθεί ειδικώς από

τις Συνθήκες (βλ. άρθρο 24, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ) προκειμένου μεταξύ άλλων να λαμβάνεται υπόψη, όπου ενδείκνυται, η διαχρονική εξέλιξη της πραγματικής και νομικής καταστάσεως που αποτελεί αντικείμενο της διεθνούς δράσεως της Ένωσης.

51 Συνεπώς, το να κριθούν αλυσιτελή τα στοιχεία που προσκομίζει το οικείο θεσμικό όργανο στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως, όταν αυτό, επί τη βάσει αποφάσεως εκδοθείσας σύμφωνα με τον τίτλο V, κεφάλαιο 2, της Συνθήκης ΕΕ, έχει θεσπίσει, δυνάμει του άρθρου 215, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, το επίδικο μέτρο δεσμεύσεως κεφαλαίων, θα παρενέβαλε σοβαρά εμπόδια στην αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων τις οποίες απονέμουν οι Συνθήκες, στον τομέα της ΚΕΠΠΑ, στα θεσμικά όργανα της Ένωσης, προβλέποντας τη λήψη από τα όργανα αυτά των κατάλληλων περιοριστικών μέτρων προς στήριξη της εφαρμογής της πολιτικής αυτής.

52 Με αφετηρία τα ανωτέρω, στην υπό κρίση υπόθεση πρέπει να υπομνησθεί, κατ' αρχάς, ότι στις σκέψεις 41 και 42 της αποφάσεως της 7ης Δεκεμβρίου 2011, HTTS κατά Συμβουλίου (T-562/10, EU:T:2011:716), το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η ακύρωση με άμεση ισχύ του κανονισμού 961/2010 ήταν δυνατόν να θίξει σοβαρώς και με μη αναστρέψιμο τρόπο την αποτελεσματικότητα των περιοριστικών μέτρων που επέβαλε εκείνος ο κανονισμός κατά της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Ιράν, διότι «δεν αποκλείεται, επί της ουσίας, να προκύψει ότι δικαιολογείται η επιβολή περιοριστικών μέτρων στην προσφεύγουσα».

53 Έτσι, στο πλαίσιο της υπό κρίση αγωγής αποζημιώσεως, το Γενικό Δικαστήριο δεν μπορεί να αγνοήσει τους ουσιώδεις ισχυρισμούς και τα απαλλακτικά αποδεικτικά στοιχεία τα οποία προβάλλει το Συμβούλιο προκειμένου να αποδείξει ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη στοιχειοθέτηση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης.

54 Στη συνέχεια, ως προς τον πρώτο ισχυρισμό που προβάλλει η ενάγουσα, ο οποίος αντλείται από κατάφωρη παράβαση των ουσιαστικών προϋποθέσεων που δικαιολογούν την εγγραφή της επωνυμίας της στους επίδικους καταλόγους, τούτο δε λόγω του έμμεσου συνδέσμου της οικονομικής της δραστηριότητας με εκείνη της IRISL (βλ. σκέψη 4 ανωτέρω), επισημαίνεται, πρώτον, ότι η καθυστερημένη προβολή του επιχειρήματος αυτού την οποία επικαλείται το Συμβούλιο (βλ. σκέψη 40 ανωτέρω) δεν ασκεί επιρροή, διότι η ενάγουσα, ήδη από την άσκηση της αγωγής αποζημιώσεως, στήριξε τα αποζημιωτικά της αιτήματα κυρίως στο επιχείρημα αυτό, το οποίο, επομένως, συνιστά λογική ανάπτυξη του ισχυρισμού που εξετάζεται εν προκειμένω.

55 Τούτου δοθέντος, όσον αφορά κατ' αρχάς τον χαρακτηρισμό της εταιρίας που «τελεί υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο άλλης οντότητας», ως προς τον οποίο η ενάγουσα αμφισβητεί ότι εφαρμόζεται έναντι της ίδιας, διότι η ενάγουσα ούτε ανήκε στην IRISL ούτε ελεγχόταν από αυτήν, αρκεί να υπομνησθεί ότι η έννοια αυτή δεν έχει εν προκειμένω την ίδια σημασία την οποία έχει γενικώς στο δίκαιο εταιριών, προκειμένου να προσδιορισθεί η επιχειρηματική ευθύνη εταιρίας της οποίας οι αποφάσεις τελούν νομικώς υπό τον έλεγχο άλλης εμπορικής οντότητας.

56 Πράγματι, κατά την εκτίμηση της νομιμότητας ενός περιοριστικού μέτρου, η έννοια αυτή αφορά την περίπτωση στην οποία το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εμπλέκεται σε δραστηριότητα διαδόσεως των πυρηνικών όπλων του οικείου κράτους είναι σε θέση να επηρεάσει τις επιχειρηματικές επιλογές άλλης επιχειρήσεως με την οποία διατηρεί εμπορικές σχέσεις, έστω και εν απουσία οποιουδήποτε νομικού ή ιδιοκτησιακού δεσμού ή κεφαλαιακής συμμετοχής μεταξύ των δύο αυτών οικονομικών οντοτήτων.

57 Επ' αυτού, το Δικαστήριο έχει εξάλλου κρίνει ρητώς ότι η ιδιότητα της οντότητας που «τελεί υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο άλλης οντότητας» έπρεπε να αποτελέσει αντικείμενο κατά περίπτωση εκτιμήσεως εκ μέρους του Συμβουλίου, αναλόγως, μεταξύ άλλων, του ποσοστού που κατέχει η άλλη οντότητα ή της εντάσεως του επίδικου ελέγχου, στο πλαίσιο της οποίας το θεσμικό όργανο διαθέτει κάποια διακριτική ευχέρεια (αποφάσεις της 12ης Ιουνίου 2013, HTTS κατά Συμβουλίου, T-128/12 και T-182/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:312, σκέψη 48, και της 6ης Σεπτεμβρίου 2013, Bateni κατά

Συμβουλίου, T-42/12 και T-181/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:409, σκέψη 45· βλ. επίσης, υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 13ης Μαρτίου 2012, Melli Bank κατά Συμβουλίου, C-380/09 P, EU:C:2012:137, σκέψεις 40 έως 42).

58 Συνεπώς, οι πληροφορίες και τα αποδεικτικά στοιχεία που επικαλείται εν προκειμένω το Συμβούλιο συνιστούν κρίσιμες ενδείξεις, που είναι επαρκώς συγκεκριμένες και συγκλίνουσες, ώστε να δύναται να κριθεί, στο πλαίσιο της υπό κρίση αγωγής αποζημιώσεως, ότι η διαπίστωση ότι η HTTS «τελ[ούσε] υπό τον έλεγχο και/ή ενεργ[ούσε] εξ ονόματός της IRISL» φαίνεται τουλάχιστον αληθοφανής.

59 Έτσι, για παράδειγμα, περιστάσεις όπως η δραστηριότητα την οποία ασκούσε η ενάγουσα ως ναυτιλιακός πράκτορας για λογαριασμό οντοτήτων που συνδέονταν στενώς με την IRISL, εκ των οποίων ορισμένες, όπως η HDSL και η SAPID, χρησιμοποιούσαν πλοία που είχαν τεθεί στη διάθεσή τους από την IRISL, οι οικονομικές σχέσεις μεταξύ, αφενός, της ενάγουσας και, αφετέρου, της HDSL και της SAPID, καθώς και μεταξύ της ενάγουσας και της θυγατρικής της IRISL στην Ένωση, οι οποίες πιστοποιούνται από την έκθεση ελέγχου της 31ης Δεκεμβρίου 2010, το ότι τα καθήκοντα του διευθυντή της νομικής υπηρεσίας της IRISL ασκούνταν προηγουμένως από τον διευθυντή της ενάγουσας N. Bateni και, τέλος, η κοινή διεύθυνση της ενάγουσας και της IRISL Europe, συνιστούν ένα σύνολο πραγματικών, κρίσιμων και συγκλινουσών ενδείξεων, οι οποίες άλλωστε δεν αμφισβητούνται από την ενάγουσα, ως προς την ύπαρξη στενών δεσμών μεταξύ αυτής και της IRISL. Εξάλλου, όπως υπενθυμίζει το Συμβούλιο, στην απόφαση της 12ης Ιουνίου 2013, HTTS κατά Συμβουλίου (T-128/12 και T-182/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:312, σκέψη 56), το Γενικό Δικαστήριο υπογράμμισε ότι, μολονότι στο πλαίσιο της προσφυγής ακυρώσεως της οποίας είχε επιληφθεί δεν μπορούσε να λάβει υπόψη τις πληροφορίες που είχαν παρασχεθεί από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, οι οποίες συνέπιπταν εξάλλου με ένα τμήμα των ανωτέρω αναφερθεισών ενδείξεων, δεν μπορούσε να αποκλεισθεί ότι οι πληροφορίες αυτές μπορούσαν «λόγω της λεπτομερούς και κρίσιμης φύσεώς τους, να δικαιολογήσουν την εγγραφή [της επωνυμίας] της ενάγουσας» στους επίδικους καταλόγους.

60 Επομένως, από το σύνολο των στοιχείων και ενδείξεων που παρέσχε εν προκειμένω το Συμβούλιο, προκύπτει ότι το τελευταίο, λαμβάνοντας το επίμαχο μέτρο δεσμεύσεως κεφαλαίων, δεν διέπραξε καταφανείς και ασύγγνωστες παραβάσεις ούτε πρόδηλα σφάλματα εκτιμήσεως όσον αφορά την έκταση των εμπορικών σχέσεων της HTTS με την IRISL και, μέσω της εταιρίας αυτής, με τη δραστηριότητα διαδόσεως πυρηνικών όπλων της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Ιράν, που να δικαιολογούν –εφόσον πληρούνταν οι άλλες προϋποθέσεις για τη στοιχειοθέτηση της ευθύνης της Ένωσης– την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη η HTTS λόγω του μέτρου αυτού (βλ. σκέψη 59 ανωτέρω). Εν πάση περιπτώσει, η ενάγουσα δεν παρέσχε επαρκώς συγκεκριμένες και κρίσιμες αποδείξεις, ώστε να στοιχειοθετηθεί η ευθύνη του Συμβουλίου για διάπραξη τέτοιων σοβαρών και ασύγγνωστων παραβάσεων.

61 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η πρώτη αιτίαση, η οποία αντλείται από κατάφωρη παράβαση των ουσιαστικών προϋποθέσεων για την εγγραφή στους καταλόγους για τον λόγο ότι το Συμβούλιο δεν απέδειξε, επί τη βάσει επαρκών αποδεικτικών στοιχείων, ότι η ενάγουσα τελούσε υπό τον έλεγχο της IRISL, πρέπει να απορριφθεί.

62 Όσον αφορά τη δεύτερη αιτίαση, η οποία αντλείται από έλλειψη αιτιολογίας ως προς τις επίδικες εγγραφές της HTTS στους επίδικους καταλόγους, κατόπιν, αυτήν τη φορά, της ακυρώσεως εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου της εγγραφής στους καταλόγους της επωνυμίας της IRISL και άλλων ναυτιλιακών εταιριών, μεταξύ των οποίων η HDSL και η SAPID, πρέπει εκ νέου να επισημανθεί (βλ. σκέψη 48 ανωτέρω) ότι η ακύρωση αυτών των τελευταίων εγγραφών δεν επαρκεί, αφ' εαυτής, για την απόδειξη του ότι οι ανωτέρω αναφερθείσες εγγραφές της επωνυμίας της HTTS στους επίδικους καταλόγους ήταν κατάφωρα παράνομες ώστε να στοιχειοθετούν επίσης την ευθύνη της Ένωσης.

63 Επ' αυτού πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά την εγγραφή της επωνυμίας της ενάγουσας στους επίδικους καταλόγους, κατ' αρχάς με τον κανονισμό 668/2010 και, στη συνέχεια, με τον κανονισμό 961/2010, οι εγγραφές των επωνυμιών των IRISL, HDSL και SAPID δεν είχαν ακόμη ακυρωθεί. Ακολούθως και κατά κύριο λόγο πρέπει να διαπιστωθεί ότι το Συμβούλιο ορθώς υποστηρίζει στην υπό κρίση υπόθεση ότι η εγγραφή της επωνυμίας της IRISL στους καταλόγους βασιζόταν κατ' ουσίαν σε έκθεση της επιτροπής κυρώσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, με την οποία διαπιστώθηκαν τρεις σαφείς παραβιάσεις του εμπάργκο όπλων το οποίο επιβλήθηκε δυνάμει του ψηφίσματος 147(2007) του Συμβουλίου Ασφαλείας, διαπραχθείσες από την εταιρία αυτή. Συνεπώς, λαμβανομένων υπόψη των συμπερασμάτων που περιέχονται στην εν λόγω έκθεση, η διαπίστωση ότι η IRISL εμπλεκόταν σε δραστηριότητες διαδόσεως πυρηνικών όπλων της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Ιράν δεν μπορεί να κριθεί, στο πλαίσιο της υπό κρίση αγωγής αποζημιώσεως, ως προδήλως εσφαλμένη, κάτι που εξάλλου ούτε η ενάγουσα αμφισβητεί κατά τρόπο τεκμηριωμένο. Κατά συνέπεια, η μεταγενέστερη ακύρωση της εγγραφής των επωνυμιών της IRISL, της SAPID και της HDSL, την οποία επικαλείται σήμερα η ενάγουσα, δεν σημαίνει ότι το Συμβούλιο διέπραξε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως τόσο σοβαρό και ασύγγνωστο ώστε να θεμελιώσει την εξωσυμβατική ευθύνη της Ένωσης.

64 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί, εν κατακλείδι, να προσαφθεί στο Συμβούλιο ότι –επικαλούμενο ως βάση για τις επίμαχες εγγραφές της επωνυμίας της ενάγουσας στους καταλόγους τους δεσμούς που υπήρχαν μεταξύ αυτής της τελευταίας και της IRISL– διέπραξε παρανομία, η οποία δεν θα είχε διαπραχθεί υπό ανάλογες συνθήκες από διοικητική αρχή επιδεικνύουσα τη συνήθη σύνεση και επιμέλεια, στην οποία οι Συνθήκες απονέμουν συγκεκριμένες αρμοδιότητες, όπως εκείνες που σχετίζονται με τη θέσπιση των περιοριστικών μέτρων τα οποία κρίνονται αναγκαία στο πλαίσιο της δράσεως της Ένωσης για τη διατήρηση της ειρήνης και της διεθνούς ασφάλειας που ενδεχομένως διακυβεύονται από τη δραστηριότητα διαδόσεως των πυρηνικών όπλων της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Ιράν (βλ. σκέψη 44 ανωτέρω).

65 Επομένως συνάγεται ότι ούτε η δεύτερη αιτίαση, η οποία αντλείται από το παράνομο των επίδικων εγγραφών, κατόπιν της ex tunc ακυρώσεως των εγγραφών των επωνυμιών της IRISL, της HDSL και της SAPID, μπορεί να γίνει δεκτή και, ως εκ τούτου, ο δεύτερος ισχυρισμός που προβλήθηκε από την ενάγουσα πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

66 Τούτου δοθέντος, υπό το πρίσμα των ανωτέρω σκέψεων πρέπει, επί του παρόντος, να εξετασθεί ο πρώτος ισχυρισμός τον οποίο προβάλλει η ενάγουσα προς στήριξη του αποζημιωτικού της αιτήματος.

3. Επί του πρώτου ισχυρισμού, με τον οποίο προβάλλεται παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

67 Προκειμένου να αποδείξει ότι η προβαλλόμενη έλλειψη αιτιολογίας των επίμαχων εγγραφών συνιστά κατάφωρη παράβαση κανόνα ο οποίος αποσκοπεί στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες, η ενάγουσα ουσιαστικά επικαλείται, προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού, την απόφαση της 7ης Δεκεμβρίου 2011, HTTS κατά Συμβουλίου (T-562/10, EU:T:2011:716), η οποία ακύρωσε, λόγω ελλείψεως αιτιολογίας, την εγγραφή της επωνυμίας της στον κατάλογο που περιέχεται στο παράρτημα VIII του κανονισμού 961/2010 (βλ. σκέψη 5 ανωτέρω). Η ενάγουσα ισχυρίζεται, κατ' ουσίαν, ότι στην απόφαση εκείνη το Γενικό Δικαστήριο τόνισε ιδιαιτέρως ότι η υποχρέωση αιτιολογήσεως συνιστά γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης από την οποία χωρεί παρέκκλιση μόνο για επιτακτικούς λόγους. Ως εκ τούτου, η αιτιολογία της εγγραφής της επωνυμίας της στους καταλόγους έπρεπε, κατ' αρχήν, να κοινοποιηθεί στην ενάγουσα ταυτοχρόνως με τη βλαπτική για αυτήν πράξη.

68 Εξάλλου, στο υπόμνημα απαντήσεως, η ενάγουσα προβάλλει, για πρώτη φορά προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού, το επιχείρημα ότι η παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως καθώς και η παράλειψη κοινοποιήσεως ειδικών και συγκεκριμένων λόγων για την εγγραφή της επωνυμίας της στους επίδικους καταλόγους προσέβαλε επίσης το δικαίωμά της σε αποτελεσματική δικαστική προστασία. Κατ' αυτόν τον τρόπο, το Συμβούλιο παρέβη θεμελιώδη κανόνα του δικαίου της Ένωσης ο οποίος σκοπεί στην προστασία των ιδιωτών και του οποίου η παράβαση δύναται να στοιχειοθετήσει την ευθύνη της Ένωσης.

69 Στην υπό κρίση υπόθεση, η αιτιολογία είναι κατά μείζονα λόγο ανεπαρκής και, επομένως, συνιστά σοβαρή και ασύγγνωστη παράβαση εκ μέρους του Συμβουλίου, διότι πριν από την έκδοση της αποφάσεως της 7ης Δεκεμβρίου 2011, HTTS κατά Συμβουλίου (T-562/10, EU:T:2011:716), το θεσμικό αυτό όργανο δεν είχε παράσχει οποιαδήποτε απόδειξη ικανή να στηρίξει την εγγραφή της επωνυμίας της στο παράρτημα VIII του κανονισμού 961/2010. Συναφώς, η ενάγουσα επικαλείται, κυρίως, τις από 10 και 13 Σεπτεμβρίου 2010 επιστολές της, με τις οποίες είχε ζητήσει από το Συμβούλιο να επανεξετάσει την απόφασή του να εγγράψει την επωνυμία της στους επίδικους καταλόγους και του είχε διαβιβάσει ορισμένα έγγραφα ως προς το ζήτημα αυτό, καθώς και την από 23 Νοεμβρίου 2010 επιστολή της, με την οποία ζητούσε πρόσβαση στον φάκελό της.

70 Τέλος, το Συμβούλιο προσέβαλε το δικαίωμα της ενάγουσας σε αποτελεσματική δικαστική προστασία, διότι, μετά από κάθε απόφαση η οποία ακύρωνε την εγγραφή της επωνυμίας της στους επίδικους καταλόγους, η εγγραφή της HTTS στους καταλόγους αυτούς επαναλαμβανόταν αμέσως, απλώς και μόνον επί τη βάσει ελαφρώς τροποποιημένης αιτιολογίας σε σχέση με εκείνη που είχε αρχικώς παρατεθεί. Εξάλλου, αυτή η συμπεριφορά του Συμβουλίου αποτελεί εκδήλωση της στάσεως την οποία το θεσμικό αυτό όργανο συστηματικά υιοθετεί έναντι της ενάγουσας.

71 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, αμφισβητεί την επιχειρηματολογία αυτή.

β) Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

72 Πριν από την επί της ουσίας εκτίμηση των διαφόρων αιτιάσεων που σχετίζονται με τον πρώτο ισχυρισμό που προβάλλει η ενάγουσα, πρέπει να εξεταστεί, από πλευράς διαδικασίας, η ένσταση απαραδέκτου την οποία το Συμβούλιο αντλεί εκ του ότι η ενάγουσα προέβαλε μόλις κατά το στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως τα επιχειρήματα που αφορούν, αφενός, την προσβολή του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας και, αφετέρου, την απουσία αποδεικτικών στοιχείων που τεκμηριώνουν το βάσιμο των επίμαχων εγγραφών, με αποτέλεσμα ότι επιχειρήματα αυτά προβλήθηκαν όψιμα.

1) Επί της όψιμης προβολής του επιχειρήματος που αντλείται, πρώτον, από την προσβολή του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας

73 Συναφώς, πρέπει κατ' αρχάς να απορριφθεί ως αλυσιτελής η αιτίαση την οποία η ενάγουσα αντλεί εκ του ότι το Συμβούλιο ενέγραψε άνευ ετέρου την επωνυμία της στους επίδικους καταλόγους, παρά τις ακυρωτικές αποφάσεις της 7ης Δεκεμβρίου 2011, HTTS κατά Συμβουλίου (T-562/10, EU:T:2011:716), και της 12ης Ιουνίου 2013, HTTS κατά Συμβουλίου (T-128/12 και T-182/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:312) (βλ. σκέψη 70 ανωτέρω). Πράγματι, η υπό κρίση διαφορά, όπως οριοθετήθηκε ratione temporis από την ίδια την ενάγουσα, δεν έχει ως αντικείμενο αίτημα αποκαταστάσεως της ζημίας την οποία αυτή υπέστη από την εκ νέου εγγραφή της επωνυμίας της στους καταλόγους, κατόπιν της εκδόσεως καθεμίας από τις αποφάσεις αυτές, αλλά την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη μεταξύ της 26ης Ιουλίου 2010 και της 23ης Ιανουαρίου 2012 (βλ. σκέψη 22 ανωτέρω). Επομένως, στο πλαίσιο της υπό κρίση διαφοράς, η συμπεριφορά του Συμβουλίου μετά την 23η Ιανουαρίου 2012 δεν ασκεί επιρροή.

74 Στη συνέχεια, όσον αφορά την κατά το Συμβούλιο όψιμη προβολή των δύο συμπληρωματικών επιχειρημάτων που προέβαλε η ενάγουσα κατά το στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως, πρέπει, πρώτον, να σημειωθεί ότι, στην αγωγή, η HTTS συνέδεσε σαφώς την υποχρέωση αιτιολογήσεως που αφορά την εγγραφή της επωνυμίας της στους καταλόγους των προσώπων που σχετίζονται με τη δραστηριότητα της IRISL με την υποχρέωση του Συμβουλίου να της κοινοποιήσει την αιτιολογία αυτών των εγγραφών (βλ. σκέψη 67 ανωτέρω).

75 Κατά πάγια νομολογία, από την αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας προκύπτει ότι το θεσμικό όργανο της Ένωσης το οποίο εκδίδει πράξη θεσπίζουσα περιοριστικά μέτρα κατά προσώπου ή μη κρατικής οντότητας οφείλει να γνωστοποιήσει, κατά το μέτρο του δυνατού, στους ενδιαφερομένους την αιτιολογία στην οποία στηρίζεται η πράξη αυτή, είτε κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως αυτής είτε, τουλάχιστον, το ταχύτερο δυνατό μετά την έκδοσή της, ώστε να παρασχεθεί σε αυτά τα πρόσωπα ή μη κρατικές οντότητες η δυνατότητα να ασκήσουν εμπροθέσμως το δικαίωμά τους προσφυγής (αποφάσεις της 16ης Νοεμβρίου 2011, Bank Melli Iran κατά Συμβουλίου, C-548/09 P, EU:C:2011:735, σκέψη 47 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και της 18ης Ιουλίου 2013, Επιτροπή κ.λπ. κατά Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10 P, EU:C:2013:518, σκέψη 100).

76 Πράγματι, η υποχρέωση αιτιολογήσεως βλαπτικής πράξεως, η οποία αποτελεί αναγκαίο συμπλήρωμα της αρχής του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας, έχει ως σκοπό, αφενός, να παράσχει στον θιγόμενο ικανές ενδείξεις ως προς το αν η πράξη είναι όντως βάσιμη ή αν ενδεχομένως βαρύνεται με πλημμέλεια δυνάμενη να αποτελέσει λόγο αμφισβητήσεως του κύρους της ενώπιον του δικαστή της Ένωσης και, αφετέρου, να παράσχει στον δικαστή τη δυνατότητα να ασκήσει με τη μεγαλύτερη δυνατή πληρότητα έλεγχο της νομιμότητας της πράξεως αυτής (αποφάσεις της 15ης Νοεμβρίου 2012, Συμβούλιο κατά Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, σκέψη 49, της 18ης Φεβρουαρίου 2016, Συμβούλιο κατά Bank Mellat, C-176/13 P, EU:C:2016:96, σκέψη 74, και της 11ης Ιουλίου 2007, Sison κατά Συμβουλίου, T-47/03, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2007:207, σκέψη 185).

77 Εξάλλου, στον βαθμό που δεν παρέχεται στον θιγόμενο δικαίωμα ακροάσεως πριν από τη λήψη της αρχικής αποφάσεως δεσμεύσεως κεφαλαίων, η τήρηση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως είναι κατά μείζονα λόγο σημαντική, καθόσον αποτελεί τη μοναδική εγγύηση που επιτρέπει σε αυτόν, τουλάχιστον μετά τη λήψη της αποφάσεως αυτής, να ασκήσει λυσιτελώς τα ένδικα βοηθήματα που έχει στη διάθεσή του για να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της εν λόγω αποφάσεως (αποφάσεις της 15ης Νοεμβρίου 2012, Συμβούλιο κατά Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, σκέψη 51, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran κατά Συμβουλίου, T-228/02, EU:T:2006:384, σκέψη 140, και της 11ης Ιουλίου 2007, Sison κατά Συμβουλίου, T-47/03, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2007:207, σκέψη 187).

78 Συνεπώς, απορρέει ιδίως από τη νομολογία που παρατίθεται στις σκέψεις 75 έως 77 ανωτέρω ότι η υποχρέωση αιτιολογήσεως και το αντίστοιχο δικαίωμα του ενδιαφερομένου να του κοινοποιηθεί ειδική και συγκεκριμένη αιτιολογία για την εγγραφή του στους καταλόγους για τους οποίους πρόκειται έχουν σκοπό να διασφαλίσουν τον σεβασμό όχι μόνο των δικαιωμάτων άμυνας, αλλά και της αρχής της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.

79 Επομένως, στο πλαίσιο της παρούσας δίκης για την επιδίκαση αποζημιώσεως, η αιτίαση που αφορά την προσβολή του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, η οποία προβλήθηκε από την ενάγουσα μόλις κατά το στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως, πρέπει να θεωρηθεί ως ανάπτυξη, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, του πρώτου ισχυρισμού, που αντλείται από παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως και προσβολή του δικαιώματος της ενάγουσας να της κοινοποιηθεί ειδική και συγκεκριμένη αιτιολογία για την εγγραφή της στους επίδικους καταλόγους (βλ. σκέψη 74 ανωτέρω). Συνεπώς, αυτή η αιτίαση δεν πρέπει να θεωρηθεί ως νέος ισχυρισμός τον οποίο προβάλλει όψιμα η ενάγουσα.

2) Επί της όψιμης προβολής του επιχειρήματος που αντλείται, δεύτερον, από την παράλειψη κοινοποιήσεως αποδεικτικών στοιχείων εκ μέρους του Συμβουλίου

80 Η ενάγουσα προσάπτει στο Συμβούλιο ότι δεν προσκόμισε αποδείξεις που να τεκμηριώνουν την αιτιολογία της εγγραφής της στους επίδικους καταλόγους. Συναφώς, παραπέμπει κυρίως στην από 23 Νοεμβρίου 2010 επιστολή της (βλ. σκέψη 69 ανωτέρω). Με τα επιχειρήματα αυτά, η ενάγουσα προβάλλει κατ' ουσίαν προσβολή εκ μέρους του Συμβουλίου του δικαιώματός της για πρόσβαση στον φάκελο.

81 Ως προς το συγκεκριμένο αυτό ζήτημα, πρέπει πράγματι να υπομνησθεί ότι στη σκέψη 19 της αποφάσεως της 7ης Δεκεμβρίου 2011, HTTS κατά Συμβουλίου (T-562/10, EU:T:2011:716), το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε, στο πλαίσιο της παραθέσεως του ιστορικού της διαφοράς, ότι το Συμβούλιο, πριν από την άσκηση της προσφυγής στην υπόθεση T-562/10, δεν είχε στην πραγματικότητα απαντήσει στο έγγραφο της ενάγουσας της 23ης Νοεμβρίου 2010. Στην απόφαση εκείνη, εντούτοις, το Γενικό Δικαστήριο περιόρισε στη συνέχεια τον έλεγχό του στον λόγο ακυρώσεως ο οποίος αντλείτο από την έλλειψη αιτιολογίας, χωρίς, επομένως, να λάβει υπόψη τον έτερο λόγο, ο οποίος που αφορούσε την τήρηση των κανόνων περί του δικαιώματος προσβάσεως στον φάκελο.

82 Η ενάγουσα δεν έβαλε όμως, με την αγωγή της, κατά της εκ μέρους του Συμβουλίου απορίψεως του αιτήματός της για πρόσβαση στον φάκελο, οπότε η αιτίαση αυτή, μολονότι προβάλλεται υπό τη μορφή αιτιάσεως βάλλουσας κατά ενδεχόμενης προσβολής του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, πρέπει να κριθεί απαράδεκτη σύμφωνα με το άρθρο 84, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, στο μέτρο που συνιστά νέο ισχυρισμό που δεν στηρίζεται σε νομικά ή πραγματικά στοιχεία τα οποία ανέκυψαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

83 Αφού απορρίφθηκε αυτή η διαδικαστικής φύσεως αιτίαση, πρέπει πλέον να εξετασθεί επί της ουσίας ο πρώτος ισχυρισμός της ενάγουσας.

3) Επί του βασίμου του πρώτου ισχυρισμού

84 Δεδομένου ότι τα επιχειρήματα που προβάλλουν οι διάδικοι σε σχέση με τον ισχυρισμό αυτό συνοψίσθηκαν αντιστοίχως στις σκέψεις 67 έως 70 ανωτέρω, εδώ αρκεί να υπομνησθεί, πρώτον, ότι, στον κανονισμό 668/2010, η αιτιολογία για την εγγραφή της επωνυμίας της HTTS στο παράρτημα V του κανονισμού 423/2007 ήταν ότι η ενάγουσα «ενεργ[ούσε] εξ ονόματος της HDSL στην Ευρώπη», η δε εταιρία HDSL είχε εγγραφεί στους επίδικους καταλόγους για τον λόγο ότι «ενεργ[ούσε] εξ ονόματος της IRISL, σε πράξεις με εμπορευματοκιβώτια χρησιμοποιώντας σκάφη που ανήκουν στην IRISL». Τελικώς, στον κανονισμό 961/2010, η αιτιολογία για την εγγραφή της HTTS στο παράρτημα VIII του εν λόγω κανονισμού ήταν ότι «τελ[ούσε] υπό τον έλεγχο της IRISL και/ή ενεργ[ούσε] εξ ονόματός της» (βλ. σκέψη 4 ανωτέρω).

85 Αφού υπομνήσθηκαν οι αιτιολογίες για τις επίδικες εγγραφές πρέπει, όσον αφορά την παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως της αρχικής εγγραφής της επωνυμίας της ενάγουσας στον κατάλογο που είναι προσαρτημένος στον κανονισμό 668/2010, να διαπιστωθεί κατ' αρχάς ότι η ενάγουσα στηρίζεται, προφανώς, σε εσφαλμένη ερμηνεία της αποφάσεως της 7ης Δεκεμβρίου 2011, HTTS κατά Συμβουλίου (T-562/10, EU:T:2011:716). Η απόφαση αυτή, στην πραγματικότητα, αφορά μόνο το κύρος του κανονισμού 961/2010 όσον αφορά την εγγραφή της επωνυμίας της ενάγουσας στον κατάλογο που προσαρτάται στον εν λόγω κανονισμό, διότι το Γενικό Δικαστήριο ουδόλως αποφάνθηκε επί του

ανεπαρκούς χαρακτήρα της αιτιολογίας της αρχικής εγγραφής της, η οποία αποφασίσθηκε με τον κανονισμό 668/2010. Εξάλλου, το γράμμα του σκεπτικού της εν λόγω αποφάσεως επαρκεί, υπό την έννοια αυτή, ήδη αφ' εαυτού. Πράγματι, η σκέψη 39 της αποφάσεως εκείνης έχει ως ακολούθως:

«Υπό τις συνθήκες αυτές, συνάγεται ότι το Συμβούλιο δεν τήρησε προφανώς την υποχρέωση αιτιολογήσεως του άρθρου 296, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ και του άρθρου 36, παράγραφος 3, του κανονισμού 961/2010. Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος [που σχετίζεται με την έλλειψη αιτιολογίας του κανονισμού αυτού] είναι προφανώς βάσιμος και πρέπει, επομένως, να γίνει δεκτός.»

86 Εν πάση περιπτώσει, με δεδομένο ότι δεν προσέβαλε τη νομιμότητα του κανονισμού 668/2010 με προσφυγή ακυρώσεως (βλ. σκέψη 3 ανωτέρω), στην ενάγουσα απόκειται να αποδείξει στο πλαίσιο της υπό κρίση αγωγής αποζημιώσεως το παράνομο αυτού του περιοριστικού μέτρου, ως προϋπόθεση που θα επιτρέψει στο Γενικό Δικαστήριο –υποτεθείσθω ότι πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις στοιχειοθετήσεως της ευθύνης της Ένωσης, κάτι που δεν έχει αποδειχθεί– να υποχρεώσει το Συμβούλιο να επανορθώσει τις ζημίες που προβάλλει η ενάγουσα (βλ. σκέψη 29 ανωτέρω). Πράγματι, από την απόφαση της 7ης Δεκεμβρίου 2011, HTTS κατά Συμβουλίου (T 562/10, EU:T:2011:716) (βλ. σκέψη 67 ανωτέρω), στην οποία, εν προκειμένω, παραπέμπει η ενάγουσα δεν είναι δυνατόν να συναχθεί το συμπέρασμα ότι πληρούται η προϋπόθεση που αφορά την ύπαρξη κατάφωρης παρανομίας ως προς την αρχική εγγραφή της επωνυμίας της ενάγουσας στους καταλόγους με τον κανονισμό 668/2010, αντιθέτως δε η νομιμότητα της πράξεως αυτής, ελλείψει προσφυγής ακυρώσεως, πρέπει να τεκμαίρεται μέχρι αποδείξεως του αντιθέτου.

87 Στη συνέχεια, όσον αφορά τον κανονισμό 961/2010, δεν αμφισβητείται ότι, με την απόφασή του της 7ης Δεκεμβρίου 2011, HTTS κατά Συμβουλίου (T-562/10, EU:T:2011:716), το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την πράξη εκείνη, όσον αφορά την ενάγουσα, για ανεπαρκή αιτιολογία ως προς την εγγραφή της στον κατάλογο που ήταν προσαρτημένος στον εν λόγω κανονισμό.

88 Εντούτοις, όσον αφορά εν προκειμένω τη στοιχειοθέτηση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης η οποία απορρέει, ενδεχομένως, από την ακύρωση του κανονισμού αυτού, από πάγια νομολογία προκύπτει ότι, κατ' αρχήν, η ανεπάρκεια της αιτιολογίας μιας πράξεως δεν μπορεί να στοιχειοθετήσει την ευθύνη της Ένωσης (απόφαση της 11ης Ιουλίου 2007, Sison κατά Συμβουλίου, T-47/03, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2007:207, σκέψη 238).

89 Τούτου δοθέντος, στο πλαίσιο της υπό κρίση αγωγής αποζημιώσεως, η νομιμότητα του περιοριστικού μέτρου που αφορά η υπό κρίση υπόθεση πρέπει σε κάθε περίπτωση να συνεκτιμηθεί επίσης υπό το πρίσμα της μεταγενέστερης αιτιολογίας που προβλήθηκε από το Συμβούλιο στην απόφασή του 2012/35/ΚΕΠΠΑ, της 23ης Ιανουαρίου 2012, η οποία τροποποίησε την απόφαση 2010/413/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά του Ιράν (ΕΕ 2012, L 19, σ. 22), και η οποία διατήρησε την εγγραφή της επωνυμίας της ενάγουσας στον κατάλογο που είναι προσαρτημένος στην απόφαση 2010/413/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 2010, για περιοριστικά μέτρα κατά του Ιράν και για την κατάργηση της κοινής θέσεως 2007/140/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ 2010, L 195, σ. 39), με την ακόλουθη αιτιολογία:

«Ελέγχεται από [την] IRISL και/ή δρα εξ ονόματός [της]. Η HTTS είναι καταχωρισμένη στην ίδια διεύθυνση με την IRISL Europe GmbH στο Αμβούργο και ο διευθυντής της, Δρ. Naser Bateni, εργαζόταν προηγουμένως στην IRISL.»

90 Πράγματι, αυτή η συμπληρωματική αιτιολογία παρέχει, στο πλαίσιο της υπό κρίση αγωγής για αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη η ενάγουσα κατά την περίοδο από τις 26 Ιουλίου 2010 έως τις 23 Ιανουαρίου 2012, τη δυνατότητα, αφενός, στην ενάγουσα να κατανοήσει τους λόγους για τους οποίους η επωνυμία της ενεγράφη στους επίδικους καταλόγους κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής και, αφετέρου, στο Γενικό Δικαστήριο να εκτιμήσει, στο σύνολό τους, τους λόγους που προκάλεσαν, κατά τους διαδίκους, τη ζημία την οποία η ενάγουσα εκτιμά ότι έχει υποστεί κατά τη διάρκεια της ανωτέρω αναφερθείσας περιόδου.

91 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, ο παρών ισχυρισμός πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

92 Συνεπώς, η αγωγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της, χωρίς να χρειάζεται να εξετασθούν οι λοιπές προϋποθέσεις στοιχειοθετήσεως της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης ή να ληφθεί απόφαση επί του απαραδέκτου λόγω παραγραφής.

93 Υπό αυτές τις συνθήκες, δεν είναι απαραίτητο να γίνει δεκτό το αίτημα της ενάγουσας για τη λήψη μέτρου οργανώσεως της διαδικασίας, σε σχέση με την ακρόαση ως μάρτυρα του διευθυντή και μοναδικού της εταίρου.

IV. Επί των δικαστικών εξόδων

94 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

95 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα θεσμικά όργανα που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

96 Δεδομένου ότι η ενάγουσα ηττήθηκε, πρέπει να φέρει τα δικαστικά έξοδά της και να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα του Συμβουλίου, σύμφωνα με το σχετικό αίτημά του. Εξάλλου, η Επιτροπή θα φέρει τα δικαστικά έξοδά της.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αγωγή.

2) Η HTTS Hanseatic Trade Trust & Shipping GmbH φέρει τα δικαστικά έξοδά της, καθώς και τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρει τα δικαστικά έξοδά της.

S. Frimodt Nielsen I. S. Forrester E. Perillo

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 13 Δεκεμβρίου 2017.

(υπογραφές)

Περιεχόμενα

I. Ιστορικό της διαφοράς 2

II. Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων 3

III. Σκεπτικό 5

A. Επί του αντικειμένου της αγωγής 5

B. Επί του λόγου απαραδέκτου που αντλείται από την παραγραφή της αξιώσεως αποζημιώσεως της ενάγουσας 5

Γ. Επί της ουσίας 6

1. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις σχετικά με τα νομολογιακά κριτήρια εκτιμήσεως του παράνομου χαρακτήρα στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως 6

2. Επί του δεύτερου ισχυρισμού, που αντλείται από παράβαση των ουσιαστικών προϋποθέσεων για την εγγραφή στους καταλόγους 7

α) Επιχειρήματα των διαδίκων 7

β) Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου 8

3. Επί του πρώτου ισχυρισμού, με τον οποίο προβάλλεται παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως 12

α) Επιχειρήματα των διαδίκων 12

β) Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου 13

1) Επί της όψιμης προβολής του επιχειρήματος που αντλείται, πρώτον, από την προσβολή του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας 13

2) Επί της όψιμης προβολής του επιχειρήματος που αντλείται, δεύτερον, από την παράλειψη κοινοποιήσεως αποδεικτικών στοιχείων εκ μέρους του Συμβουλίου 15

3) Επί του βασίμου του πρώτου ισχυρισμού 15

IV. Επί των δικαστικών εξόδων 17

i — Στις σκέψεις 49, 56 και 57 του παρόντος κειμένου έγινε τροποποίηση γλωσσικής φύσεως μετά την αρχική ανάρτησή του στην ψηφιακή Συλλογή Νομολογίας.